

Prekenverkstedet

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

1. søndag i fastetiden – Søndag 1. mars 2020

Prekentekest: Matteus 4,1-11

Lesetekst I: 1 Mosebok 2,8-9; 3,1-8

Lesetekst II: Jakob 1,12-16

Innledning: Dagens tekst kan ha flere innfallsvinkler. Jeg har valgt å fokusere på noen trekk ved teksten og tekstene, særlig Jesu seier i fristelser og prøvelser, og Jesus som den Salvede. Til slutt kommer et lite hjertesukk, som jeg håper kan vekke nysgjerrigheten og misjonsengasjementet vårt.

Er du Guds Sønn?

Det må ha vært litt av opplevelse for dem som så Jesus rett før han ble ført ut i ørkenen. For i Matteus kapittel tre leser vi om Jesu dåp ved Jordan elven, hvor himmelen med ett åpnet seg og Guds egen røst lød: «*Dette er min Sønn, den elskede. I ham har jeg velbehag*».

Fra denne høyden går ferden ut i ørkenen, hvor djevelen kommer og frister Jesus. Det er i alt tre fristelser, og Jesus svarer alle fristelsene ved å sitere fra 5 Mosebok. Jeg vil stoppe særlig for den første fristelsen, hvor djevelen frister Jesus med spørsmålet: «*Er du Guds Sønn, så si at disse steiner skal bli til brød*».

I selve spørsmålet ligger det ikke en fornektelse av at Jesus er Guds elskede Sønn. Djevelen vet hvem Jesus er, og trenger dermed ikke et tegn for selv å bli overbevist. Vi har flere eksempler i Det nye testamentet på at de onde åndene visste hvem Jesus var, og da er det ganske opplagt at det samme må gjelde for djevelen også.

Det er en fristelse hvor Jesus blir satt på prøve. På mange måter sår djevelen tvil i Jesu «sønneforhold». I fristelsen ligger det også et element av tilsynelatende godhet – nemlig brød til en sulten mann etter førti dagers faste.

Jesus faller ikke i fristelsen, men svarer ved å sitere noe som er viktigere enn brød – nemlig Guds ord. Han trengte ikke bevise sitt sønneforhold, Gud hadde allerede proklamert det.

Adam og Jesus

Jakob skriver i sitt brev at «*Gud blir ikke fristet av det onde*». Samtidig må vi forstå teksten som fullt ut gyldige og reelle fristelser. For som menneske kunne Jesus falle i synd. Hebreerbrevets forfatter gjør oss oppmerksom på det det er nettopp derfor Jesus kan ha medlidenhet med oss, fordi han, i likhet med oss, er prøvet i alt, men uten synd (jf. Hebr 4,15).

Når vi leser fortellingen i Matteus kapittel fire, blir vi også tatt til en lignende historie fra Det gamle testamentet. Det er dagens lesetekst fra 1 Mosebok. Der blir Adam fristet, slik Jesus blir fristet. Forskjellen er at Adam falt i synd, mens Jesus gjorde ikke.

Adam er selve urmennesket – den første. Hans fall er dermed også alle menneskers fall. Det er arvesynden, som da gjelder både for jøder og folkeslag. Vi er alle underlagt synden og dens konsekvenser. *For alle har syndet*, skriver Paulus (Rom 3,23).

Men han som er Israels Guds sønn, den salvede Messias – er også redningsmann for alle. Ved han, som ikke falt i synd da han ble fristet og prøvet, blir både jøder og hedninger erklært rettferdig for Gud. Det som var umulig for mennesker, det gjorde Gud. Han erklærer oss rettferdige, og i han har også vi vunnet evig seier.

I 1 Mosebok leser vi om «slangen», mens i Matteus møter vi djevelen. Disse to er den samme, ifølge Åpenbaringsboken 12,9. Den gamle slange, som vi finner i 1 Mosebok, er djevel og Satan. Dermed er det samme person som firster både Adam og Jesus.

Adam falt, mens Jesus vant. I konteksten til Åpenbaringen 12 ser vi at seieren ikke tilhører djevelen, men Gud og hans Salvede. Seieren er vunnet i kraft av Lammets blod, og frelsen og kraften og riket tilhører Gud, og makten hans Salvede (Åp 12,10).

Å sette grenser

For en del år siden ble det til det utrettelige vist en sjokoladereklame på TV, hvor slagordet var «*det er lov å la seg friste*». Mye kunne vært sagt om det slagordet. I dagens tekster ser vi at fristelser er noe alle mennesker opplever og erfarer. Vi kan faktisk si at et hvert menneske blir fristet, og fristelsen har sin rot i vår egen lyst (Jak 1,14). Fristelsene vil variere fra person til person. Fristelsen er ikke det syndige, men det er når vi lar fristelsen få styringen slik at den føder synd. Bibeltekstene er ærlige med oss, og jeg synes vi da også bør være ærlige med oss selv. Vi fristes.

Ved troen på Jesus har vi serier over synd, død og dom. Det er dermed ikke noe vi verken kan eller skal prestere. Jesu seier er vår seier. Samtidig er Bibels oppfordring, eller formaning, til oss som har fått del i Jesu sier, til å leve det vi har fått del i.

Spørsmålet er dermed ikke *om* vi blir fristet, men *hva* vi gjør med, og *hvordan* vi håndterer, fristelsen. Jakob skriver at den som holder ut i fristelser er *salig*.

Jeg vil komme med et banalt eksempel, men som for meg likevel er nyttig. Tenk at dere skal ha familiebesøk, og favorittkaken din er satt i kjøleskapet. Du vet den er der, du har lyst på den, men du vet også at det er galt å spise den før besøket kommer.

Hva gjør du? Dersom du åpner kjøleskap døra, for så å stå å se på kaken og kjenne lukten av den, så blir det noe vanskeligere å ikke «falle i fristelsen» og ta et lite stykke. Et lite stykke kan fort bli til flere. Eksempelet er nokså banalt, jeg vet det. Men i det konkrete tilfellet så hadde det kanskje vært lurt å oppholde seg i et annet rom, slik at fristelsen ikke skulle bli for stor.

I livet møter vi ulike fristelser. Kanskje noen må vurdere å skifte miljø, eller unngå visse nettsider og steder? Det kan være lurt å sette noen grenser for seg selv, selv om det krever en del. For fristelser er jo noe vi egentlig vil ha – men som vi også vet ikke er bra verken for oss eller vår neste.

Er Jesus den Salvede?

Helt til slutt vil jeg stille noen spørsmål, som jeg mener bør få mer oppmerksomhet og større konsekvenser for oss enn det gjør. For i denne tekstgjennomgangen har jeg påstått at Jesus er den Salvede, slik Matteus legger til grunn (Matt 3,17). Jeg antar at akkurat den påstanden ikke kom som noe sjokk. Vi er enige i at Jesus er Messias, Guds elskede sønn.

Det jeg ønsker at vi som tror skal bli mer reflektert over er at i nesten 2000 år har en stor jødisk majoritet bestridt påstanden om at Jesus er Messias og Herrens salvede.

Innenfor jødisk tro er det nemlig relativt stor konsensus og enighet om at Jesus ikke er den Kirken hevder at han er. Hvilke konsekvenser får dette? Sagt litt enkelt er konsekvensene:

1. Jesus er ikke jødenes Messias, og da er han heller ikke verdens frelser
2. Jesus er jødenes Messias, og da er han verdens frelser

Dersom vi kommer til den første konklusjonen, så er vår tro forgjeves. Vi tror på en løgn, og kan like godt finne noe annet å gjøre. Likevel er det mest alvorlige at vi fortsatt er i våre synder. Da gjelder ikke første avsnitt i denne tekstgjennomgangen.

Den er da løgn, og vi som tror har ingen seier og ingen rettferdighet. Vi er fortapt, og vet ikke at vi tror på en løgn.

Dersom vi fastholder den andre konklusjonen, så er israelsmisjon noe ingen troende bør distansere seg fra. For dersom vi virkelig tror at Jesus er Messias, så må det få konsekvenser for vårt misjonssyn. For da er Jesus Israels Messias – og verdens redningsmann – men majoriteten av det jødiske folk vet det ikke.

Jeg anbefaler på det varmeste Oskars Skarsaunes bok, «*In the Shadows of the Temple*» (2002), som blant annet behandler dette viktige spørsmålet på en god og relativt lettlest måte. Boken selges blant annet av Den Norske Israelsmisjon.

Vegard F. Soltveit

generalsekretær Den Norske Israelsmisjon

vegard@israelsmisjonen.no

